

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

'קול יעקב' - פפה ובלב

"הקל קול יעקב והידיים ידי עשו" (כו כב)
דרש רבי יהונתן איבשאי:

עשו הרשע שאב את כל כחו מכף שהקפיד מאד על מצות כבוד אב. אולם התורה מעידה עליו שלא עשה זאת אלא מן השפה ולחוץ, כפיתוב (לעיל כה כח): "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו" - ולא בלב. עלינו ללמד מכה, כי אם נתפלל כראוי בכנות הלב, אזי תגבר זכותנו על זכות עשו שכבד את אביו בפיו ולא בלב, ונוכל להציל מצאצאיו המבקשים לכלותנו. אם אף נאמר את התפלה מן השפה ולחוץ, בלא כנות הלב, כיצד נוכל לגבר על זכותו של עשו, הלא אף אנו עושים רק מן השפה ולחוץ?!

לכה רמז הפיתוב שלפנינו: פאשר "הקל קול יעקב" - 'קול' בלא כונה, אזי: "והידיים ידי עשו", אולם כאשר מתוספת אליו כנות הלב, אזי אין ידי עשו שולטות בישראל.

ערות דבש"ח"א דרוש ג

סגלת התפלה ביום הנשואין

"בקהתו את רבקה... לאשה; ויעתר יצחק לה' לנכה אשתו" (כה כבא)

כתב רבנו אביגדור צרפתי מבגלי התוספות:

מסמיכות הכתובים: "בקהתו את רבקה" - "ויעתר יצחק", נוכל ללמד שיצחק הרבה להעתיך ולהתפלל ביום נשואיו. מכאן יש ללמד שראוי לחתן להתענות ולהרבות בתפלה ביום נשואיו.

פרושים ופוסקים לרבנו אביגדור צרפתי

'ויתן לה' במוצאי שבת

"ויתן לה האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותיירש" (כו כב)

ברבות מקהלות ישראל נוהגים לומר מדי מוצאי שבת סדרת פסוקי ברכה המתחילה בפסוק "ויתן לה...". מנהג זה מוכר זה מכבר בארץ הקודש (הקדמת החור י"ב), ובמקורותינו הובאו טעמים שונים למנהג זה:

- א. ב'שבולי הלוקט' מובא שנהגו לומר פסוקים אלו 'לסימן טוב לפי שהוא תחלת השבוע'.
- ב. ב'לבוש' כתב שפסוקים אלו נאמרים כדי להאריך את התפלה במוצאי שבת, לפי שהיגוס שובת בשבת ואין מחזירים את הרשעים לתוכו אלא כשישראל מסיימים להתפלל במוצאי שבת.
- ג. רבי יחיאל מאיר ממוסטינין הסביר שבשעת המעבר בין השבת לבין ימות החל מוספה היצר הרע להתגבר ולשלט באדם. וכיון שאנו זקוקים לברכה מיחדת כדי להתגבר עליו, תחנונו לומר את ברכות 'ויתן לה'.

יעקב אחז במצוות שאדם דש בעקביו

"וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב" (כה כו)
כתב הפלי יקר:

"זה היה סימן שלעתידי בנה עשו את הבכורה פדבר שאדם דש בעקביו ומבזה אותו, ובאותו יעקב יאחז יעקב. רצה לומר: מה שעשו דש בעקביו - יאחז בו יעקב. וכן כל המצוות קלות שגני אדם דשים בעקביהם והשטן מנה עליהם, יאחז בהם יעקב ויקמם".

נתן לצרף לדברים את דברי הרמ"ע מפאנו בבאור הקשר שבין יעקב שמדדו אמת לבין ענת אמן שאף היא מהמצוות שאדם דש בעקביו: "יעקב" (בכתבי מלא) הוא בגימטריה 'אמן ואמן' [צרוף המזכר כמה פעמים בתהלים], ואלו "יעקב" (בכתבי ספר) הוא בגימטריה 'ב' פעמים 'אמן'.

עשרה מאמרות' חקור דין ב טו

ד. ב'לקוטי מהרי"ח' פרש זאת על פי מאמר חכמים (שבת קט"ב): "שני מלאכי השרת מלינו לו לאדם בערב שבת מביתו לבית הפנסות, אחד טוב ואחד רע...". ומבאר ב'מגן אברהם' (רסב א, ראה 'מחצית השקל' שם) ש'מלאכים אלו נשארים עם האדם עד מוצאי שבת. לפיכך, כפי שאמר יעקב לפלאך ש'נאבק בו (בראשית לב כו): "לא אשלחך כי אם ברכתני". כך אנו, לפני הסתלקותו של המלאך הרע אנו אומרים פסוקי ברכה כדי שיודה בהם, ואף הוא יברכנו.

'שבולי' הלוקט' שבת כט; 'לבוש' א"ח רצה א; 'מורם הרי"ם' דף ח; 'לקוטי מהרי"ח' תפלת ערבית מוצ"ש

עשו הגיע לאחר הברכות...

"ויהי כאשר פלה יצחק לברך את יעקב ויהי אף יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מוצידו" (כו ז)

בעת שכהו הרבי בעל 'מקור ברוך' מסערת וזניץ כרב העיר סערט, נהג להתפלל בצפרא דשבתא בכל פעם בבית פנסות אחר בעיר.

באחת השבתות, כאשר נכנס להתפלל באחד מבתי הכנסיות בעירו, נזכר לראות כי משום מה הקדימו באותה שבת את תחלת התפלה מבלי להודיעו, וכ'שנכנס כבר אחזו המתפללים עזב אחרי אמירת ברכות השחר. להפתעת המתפללים עזב הרבי את המקום על אתר והלך להתפלל בבית פנסות אחר. הגבאים שחשו תחושת החמצה בקשו ממנו כי פינו שכבר טרח ונא עד כאן, ישאר להתפלל עמם. אף הרבי עמד על שילו ועזב את בית הכנסת, תוך שהוא מפטיר לעברם בחייה: "אני איני עשוי..."

משבחין בתמיהה שפשטה על פניהם, הסביר את דבריו במשפט קצר וקולע: "עשו הגיע אחר הברכות...", והלך לדרכו.

בהזדמנות אחרת נכנס בעל 'מקור ברוך' לבית פנסות וראה שבלוח המודעות מצין זמן אמירת ברכות השחר ותחיתו מצין זמן אמירת 'הודו'. נראה היה כי הדבר נעשה במטרה לאפשר לכל המעגן בכף לאחר את הגעתו עד לזמן אמירת 'הודו'. רע היה הדבר בעיני הרבי, וגם הפעם הגיב ברוח דומה: "לתפלה בצבור יש להתניב כבר מאמירת ברכות השחר. כך נהגו בכל דורות הקודמים, הלא רק עשו הגיע אחר הברכות..."

נעם הברכה' עמ' פד; קטו

דמעותיו של עשו בטלות ברב

"ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת הוא לה אבי ברכני גם אני אבי וישא עשיו קלו ויברך" (כו לח)

"אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, בזכות שלש דמעות שהוריד עשו מעיניו השלטתו מסוף העולם ועד סופו ונתת לו שלום בעולם הזה. אנו שדמעותנו תדירה ביום ובלילה כללם, על אחת כמה וכמה שתמלא עלינו רחמים..." (ילק"ש תהלים תתכח).

מדוע באמת לא תתבטלנה דמעותיו המועטות של עשו בדמעות הרבות מספר שהורידו ישראל במהלך כל הדורות?

פרש רבי צבי הירש המגיד מוודיקלב, אבי הרבי ר' בונים מפשיסקה:

כפי שדמעותיו של עשו היו על קף שהפסיד את הברכות פינו שנקללו בהן עניני העולם הזה, כך אף אנו, רב דמעותינו הן על עניני העולם הזה. לפיכך אין הן מבטלות את דמעותיו של עשו, שהרי כלל הוא בהלכות תערובות: "מין במינו לא בטיל" (הלוי צח ב). אלו היו דמעותינו מכונות על כבוד שמים היתה תערובת זו נדונת כמין בשאינו מינו' הבטל ברב, ודמעותיו של עשו היו בטלות בתוכן.

על כך אנו מבקשים בסדר הסליחות: "הי רצון מלפניך שומע קול בכיות, שתשים דמעותינו בנאדך להיות", ובכך שתבטלנה דמעותיו של עשו על דין 'תצילנו מכל גזרות קשות אכזריות'. ואל תאמר כי 'מין במינו' הן, שהלא גלוי וידוע לפניך 'כי לה לבד [דמעות] עינינו תליות', ובדין אפוא שתבטלנה את דמעותיו של עשו כמין בשאינו מינו'.

ארץ צבי' דרוש עיר האלקים

ובשפתי צדיקים תתברך

ביום חמשי הבא עלינו לטובה, י' בכסלו, ימלאו מאה שנים לפטירתו של מרן בעל השפתי צדיק מפילץ זכותו תגן עלינו. בספר תולדותיו העומד לצאת לאור עולם בקרוב (בפרק 'והינינו את אשר וביאו) מובאת עדות מהימנה על הקפדתו המפלאה על מנהג עניית אמן אחר ברכות השחר מדי יום:

"את ברכות השחר הקפיד רבנו בעל השפתי צדיק לומר מעמד בקול, באזני אדם שיקשיב ויענה אמן על כל ברכה. כל מתפללי מנינו, היו צריכים לעמד לפניו ולברך בקול, ורבנו עונה אחריהם 'אמן בדחילו ורחימו'."

מ'פוקח עורים' ל'מלביש ערמים'

לאחר שאדם וחוה אכלו מעץ הדעת נאמר (בראשית א' 1): 'ותפסקנה עיני שניהם וידעו כי עירום הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרות'. לפיכך, לאחר שהודינו בכרבת פוקח עורים' על פקיעת העינים שבעקבותיה התעורר הצרך במלבושים, ממשכים אנו להודות בכרבת 'מלביש ערמים' על המלבושים שלהם זכינו (פרושי סדר התפלה לרוחק עמ' כ"ב).

מהפסוק (דברים י"ג): "הארי ה' אלקיכם תלכו" דרשו חכמים (סוטה ד' א): "הלך אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא: מה הוא מלביש ערמים, כתוב (בראשית א' כא): 'ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתונת עור וילבשים, אף אתה הלבש ערמים". דברי חכמים אלו הם שעמדו ביסוד תקנת חכמים לברך את ה' תבדוק מדי בקר על היותו 'מלביש ערמים' (אבודורס' סדר השקמת הבקר וברכות השחר).

הטובה שעליה אנו מודים בכרבה זו

בכרבה זו אנו מודים לקדוש ברוך הוא על שנטע בנו את החכמה להכין לעצמנו מלבושים (ובנו מנחם מפלה ז' ד). עוד אנו מודים בה על כך שאנו מצליחים להגות ולהפיק תועלת והנאה מבגדינו, ולא כפי שמצינו בידו המלך שלא נהנה מבגדיו בסוף ימיו, כפתיבו (מלכים א' א): 'והמלך דוד זון אורי' ויבגדים ויבגדו ולא יחס לו' (סדר אור החמה עמ' ז').

כך כותב העלית תמיד' (פרק ט) בבאור בכרבה זו: "מלביש ערמים היא הודאה לה' תבדוק על המלבושים שממציא לאדם, ותרגיש בפרטות איך שהזמין לה השם לתבדוק כל מיני מלבושיך הנצרכים לה. בעת החורף תתן הודאה לה' בפרטות על הבגדים החמים ובגד עליון עב שנתן לה ה' תבדוק".

מלבד יעודו של הבגד לחמום ולצניעות, יש בו תועלת נוספת לאדם בכך שהוא מוסיף לו כבוד והדר. וכפי שמצינו שרבי יוחנן קרא לבגדיו - 'מכבדות' (הלוי ד' א), לפי שהבגד מכבד את בעליו. כמו כן מצינו שחביו חכמים ללבש שבת בגדים מכבדים יותר מאשר לבשות החול, לפי שיש בגן משהם כבוד לשבת (שבת קי"ג א). וכתב העלית תמיד' (ס"ט) שבשבת ויום טוב יש לכוון להודות בכרבה זו על כך שאנו לנו הקדוש ברוך הוא את האפשרות ללבוש מלבושי כבוד ולשבת ויום טוב.

עוד נוכל להודות לקדוש ברוך הוא בכרבה זו אף על כך שיש לנו מלאי מספיק של בגדים להחלה, ואינו זקוקים לנהג כבני דורו של ה' יחזקאל בר אלעאי. שכן על בני דור זה היתה מופרת והמקרא (סנהדרין א' א) שכן שלא היתה להם אפשרות לקנות לעצמם בגד עליון שבו היו יוצאים לישות הרבים, היו ששה מהם רוקשים

ברכת 'מלביש ערמים'

בגד אחד במשתף ומשתמשים בו בתורנות (נפש שמשון, סדר התפלה עמ' קכ"א).

ברכה על לבוש רחני

בשם האר"י הקדוש הובאה פנה נוספת שראוי לכוון בברכה זו (שער הפניות' דרושי ברכות השחר): החטא גורם להפשטת לבוש הקדשה מנשמת החוטא ולהלבשתה בלבוש סמאה תחתיו. ואולם הדבר תלוי ברמת החטא: בחטא חמור יפשט לבוש הקדשה לגמרי, ואילו בחטא קל לא יסתלק לגמרי אלא רק יחלש כחו.

כנגד שתי בחינות אלו נתקנו ברכות 'מלביש ערמים' והנותן ליערף כח; בלילה האדם מפקיד את נשמתו בידי בוראו; מי שהסתלק אמש ובוש לגמרי, נותנים לו בבקר בחינת לבוש חדש, ועל כך הוא מברך 'מלביש ערמים'. ומי שרק נחלש לבושו, אינו נאריך אלא לתוספת כח בלבוש שחלש, וכנגד זה תקנו שירב: 'הנותן ליערף כח'.

אף בעל 'סדר היום' (סדר ברכות השחר) פרש שאנו מודים בכרבה זו על לבוש רחני, ואלו דבריו: 'והלביש ערומים להלביש אותנו בגדי ישיע, אמונת תורתו התמימה, כן יהי רצון שלא נמוש מאמונתנו כל ימיו, ויסיר מעלינו הבגדים הצואים - מחשבות רעות והרהורים קשים, ונלה לפניו במלבושים נאים ומתקנים שלא ירחיקנו ה' מאת פניו'.

מלביש או המלביש

נחלקו האחרונים בגסח ברכה זו: ה'שדי חמד' (פאת השדה פללים מערכת הב"ת סי' לו) כתב שיש לברך 'המלביש ערמים' - בה"א הידיעה. ויסד דבריו על פי דברי התוספות

(ברכות לח ב ד"ה והלקתא) בשם הירושלמי, שהספה שנתקנו לברך 'המוציא לחם... ולא מוציא לחם... היא כפי שלא יבליע המברך את האות מ"ם שבסוף מלת 'העולם' באות מ"ם הפותחת את התבה שאחריה - 'מוציא, וכך הן ישמעו פמלה אחת: 'העולמוציא. אף בכרבה זו יש לברך 'המלביש ערמים', כדי שלא יבליעו האותיות זו בזו וישמע כאילו הוא אומר: 'העולמלביש'.

אך בשו"ת 'שאלת יעקב' (ח"א סי' צח אות י"ג) כתב שאין לחשש בלביעת האותיות אלא בכרבת המוציא שעליה דבר הירושלמי. וזאת משום שיתכן שבלביעת האדם לאכל לחם, אבל בכרבת השחר אין לחוש שילביע את האותיות, ולכן הנכון הוא לברך כפי שמופיע בסדורים - 'מלביש ערמים'.

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם מלביש ערמים - שתזמנת לנו את מלבושנו. אמן - אקמת שעלינו להודות לה' על שהזמין לנו את מלבושנו.

מכתבי אמונים

למערכת 'וכל מאמינים'

בשב"ק פרשת תולדות יחול יומא דהולקא של גאון הדורות המהרש"א ז"ע. ראיתי לכוון לציון חדות נפלא שראיתי בפרושו על ענין ענית אמן: במסכת שבת (לא א) דרשו את הפסוק (ישעיהו סד' ז): 'היה אמונת עמית' חסן' שיועית תקמת ודעת' על ששה סדרי משנה ואמרו 'אמונת' - זה סדר דרעים'. ומפרש המהרש"א (ס"ט): "על מסכת ברכות שהיא ראשונה בסדר דרעים קאמר אמונת, על שם מאה ברכות שזכורים בה, וגדול העונה אמן עליהם". והוא חדות נפלא שסדר דרעים כלו כנה 'אמונת' על שם ענית אמן.

בכרבה, ב.ב. בני ברק

מעשה אמונים

ספור שבועי על אמן ותפלה

מנחה בארץ השמש - טרם בוא השמש

מדינת פלורידה בכלל והעיר מיאמי בפרט הן מקום נפש מעדף ומכר בחדשי החורף הקורים בקרב יהודי ארצות הברית. בערי החוף המזרח צפוניות, שבהן מתגוררים מרבית היהודים החרדים בארצות הברית, שוררת בימי החורף טמפרטורה קפואה. הטמפרטורה הזאת גורמת לרבים, בפרט המבוגרים שביניהם, לנדוד אל מדינת פלורידה השוכנת על שפת החוף הדרום מזרחי. עם, במרחק שעתים בטסה בלבד מניו יורק, החורף מאפין זקוק באזלים חמים ויבש, כזה שנתן לעבר אתו בשלונה ובכריאות את ימות החורף. הן לא לחם זכתה פלורידה לכנוי 'ארץ השמש'.

הספור שלפנינו טומן בחבו מסר חשוב ביותר, על אודות הסייעתא דשמיא המיוחדת שאזכה המקפיד על תפלה בזמנה. הספור התרחש לפני כמה שנים, וספר מפי הרב דוד שלמה שפר מירושלים. הרי הוא לפניכם:

'אבי הרב החסיד רבי שאול שפר זצ"ל היה מקפיד במיוחד על תפלה בזמנה. בכל מקום שבו שקה הקפיד עד מאד על תפלה בזמן ובזמן. כך היה גם בעת ששהה במיאמי שבפלורידה, להגל תחנתו של אחותי שהתקיימה שם. בפלורידה, כאמור, טוהים חרדים רבים, וכן, למחרת החתונה סמוך לסיקיעת החמה, כאשר נכנס אבי לבית הנקסט מפרוקי, התפלא למצא אותו ריק ממתפללים. הוא שלח אותי להתענין אצל רב המקום מתי תתקיים תפלת מנחה, והרב השיב לי כי עכשיו מקדם מדי, ושאנשה לשוב למקום כמחצית השעה מאחר יותר, בשעה שתתחילים המנגינים הראשונים של תפלת מנחה.

כאשר אבי שמע על כך הוא היה המום; 'אחתי השקיעה?' הוא התפלא, 'איך אפשר להתפלל מנחה אחרי השקיעה?!' תהה. אך הרב השיב שזהו מנהג המקום; 'כאן נוהגים בשקיעה כדעת רבנו תם שזמנה מאחר בהרבה מהשקיעה הרגילה. אבי נסה להתענין האם יש באזור בתי נקסט אחרים שבהם מקפידים להתפלל מנחה לפני השקיעה, אולם הוא נענה בהסבר כי כיון שהאנשים המתגוררים כאן שבים בשעה מאחרת מאד מהעבודה, הם רגילים לאחר את זמן המנחה ככל הנהגו. כך נוצרה המציאות הנוכחית שבה אין בכל האזור מנגינים לתפלת מנחה המתחילים לפני השקיעה.

לטענה שכזו לא היה בידי אבי מענה להשיב; וכי מה יאמר לרב הנכבד...? הגיע לכאן יהודי מארץ ישראל ליום-יומים, וכבר הוא מבקש לחולל שנויים במנהג שפבר השרש ונקבע בקהלתו, הרי זו בודאי פעלה שלא מתקבלת על הדעת.

מכל מקום, אבי לא חשב לומר על מנהגו. הוא שאל את הרב האם יפריע לו שהוא יארו מנגן מקדם למנחה בבית הנקסט, והרב השיב כי בשמחה רבה הוא מזמן לארגן מנגן בבית הנקסט בכל שעה שיחפץ. 'נראה לי חסר סכוי לחלוטין שתצליח... אבל מכל מקום, אם יהיו לה ששעה מתפללים, אצטרף אליכם כעשירי בשמחה'.

הדקות נקפו כשחזו מרב בית הנקסט, ממני ומאבי, בבית הנקסט לא היה איש. זמן מה לפני השקיעה אמר לי אבי: 'בא ונרד לרחוב שמתחת לבית הנקסט, נעמד כים ונברכו: מנחה! מנחה! אולי יצליח לאסר מנגן'. חשבתי שהוא הוזה... 'אבא, כאן לא מאה

שערים וגם לא בית ישראל. אהנו נמצאים באזור נפש. רבם המחלט של העוברים ברחוב הם גויים - אין שום סכוי שמיישהו יתחם לקריאות שלנו, מקסימום יביטו עלינו ברחמים כעל שני משגעים... אלא שאבא זצ"ל לא התרגש; 'יש לנו אחריות על ההשתדלות - לא על התוצאה' הוא אמר כששלהבת אמונתו הטהורה בוערת בעיניו, 'אנהנו נעשה בדיק כפי שעשתה בתיה בת פרה; היא ראתה שהתבה רחוקה מהשג ידה, ועם כל זאת שלחה את ידה והקדוש ברוך הוא עשה לה גם ידה התארכה והגיעה עד לתבה. כך גם אנו, נשלח את הדי', והקדוש ברוך הוא עשה את הטוב בעיניו.

ירדנו יחד את המדרגות כשמבטו של הרב מלנה אותנו ברחמים. יצאנו מבנין בית הנקסט והלכנו למפגש הרחובות הסמוך. שנינו היינו לבושים כיהודים מארץ ישראל, בולטים לחלוטין בנוף הצבעוני שסבב אותנו. נעמדנו בפנת הרחוב והתחלנו לקרא: 'מנחה! מנחה!'

האפק הלך והחשיך. כמעט והשלמנו עם העבודה שהפעם רצון ה' הוא שנתפלל לאחר השקיעה. אלא שמשם ברגע האחרון, כשכבר עמדנו לסב על עקבותינו, עצר לדינו לפתע טנדר גדול בחריקת בלמים. אחד מנוסעי הטנדר שרוב את ראשו לעברנו ושאל באנגלית מהוזה בניי יהודי אפניו: 'היכן אפשר להתפלל כאן מנחה?' כפמה אנשים אחסם? שאלתי אותו, מבלי שנסיתי אפילו להסתייר את התגשויות. 'שבעה אנשים', הוא השיב.

'שבעה אנשים', חזרתי אחריו בקול חלול שאותות הקלם נכרו בו היטב. שבעה אנשים, כלומר יחד עמי ועם אבי אנהנו בדיק תשעה, והרב הבטיח להיות עשירי.

'יש לנו מנגן!' בשרתי לאבי, ומיד רצתי את שבעת המלאכים ששלחו אלינו משמים, וכבר הספיקו להתנות את הרכב ולצאת ממנו לעבר בית הנקסט. כאשר נכנסנו לבית הנקסט מהרנו לבשר לרב שהצלחנו להשיג מנגן, והוא לא יכול היה שלא לכלא את התפעלותו: 'מנחה בפלורידה לפני השקיעה - לא אמן כי יספר', הוא הפטיר ומהר להצטרף אלינו כמבטח.

בין כך ובין כך הופיעו בהפתעה ארבעה מהגיאים שלי והצטרפו אלינו לתפלה, וכך מנחה לפני השקיעה.

התפללנו בשמחה גדולה על שזכינו להקפיד על הנהגתנו גם בארץ נכר. לאחר התפלה התענינו אצל אנשי הטנדר כיצד הם 'נפלו' עלינו בפתע פתאום. התברר כי הם הגיעו לפלורידה לרגל יום השנה לפטירת סבתם הקבורה במקום. עמה הם היו בדרפס חזר להעופה בתעופה הסמוך. מלכתחלה חשבו להתפלל מנחה בשדה התעופה, אך כיון שפגשו אותנו החליטו להצטרף אלינו.

כך זכינו לגלוי מפלא של השגחה פרטית ודואק בענין זה של תפלה בזמנה. ראינו בעינינו כיצד המקפיד על תפלה בזמנה נבדל מחירי זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת, כגד בנד נוכחנו לראות בהשגחה פרטית: כיצד בהשתדלות מועטה: כול הבוטח בה' לזכות לסייע מיוחד ממורמים'.

'השגחה פרטית' ה' פבי תש"פ